

Uitkomst van het gesprek met de gemeente over de geplande dunningen en de voorstellen voor de vervolgacties van de Arnhemse Bomenbond

Beste allemaal,

Woensdag 21 april hebben we een **langdurig verkennend gesprek** gehad met: Marcel Wenker (bestuursadviseur groene leefomgeving voor Wethouder Bouwkamp), Kees Hin (stadsdeelmanager Parken en Bossen, Jan Floor (boswachter en adviseur Parken en Bossen).¹

Wij hebben hen dringend aangeraden:

- een scherper onderscheid te maken tussen de park- en de bosdelen van de Arnhemse landgoederen. En hier een bosecologische aanpak te ontwikkelen.
- voortaan al het hout (gekapt, omgewaaid, omgeduwd) in de landgoederen te laten liggen.
- in gesprek te gaan met “echte” bosecologen, zoals Hans van der Lans en Eef Arnolds.
- De uitvoering van de dunningen te evalueren: worden de doelstellingen van de gemeente gehaald met huidige aanpak? Momenteel vindt deze evaluatie niet plaats.

Uit het gesprek bleek dat:

1. De gemeente in de periode najaar 2021- 2022 de **volgende dunningen** wil uitvoeren:

- Park Klarenbeek verder afmaken en afronden
- Park Sonsbeek oostzijde: bosdeel Apeldoornseweg/Parkweg
- Park Presikhaaf
- Park Angerenstein
- Park Westerveld

2. Men wil waarschijnlijk wel wat meer hout wil laten liggen. Men zegt beducht te zijn voor reacties van bezoekers, die vooral het bos opgeruimd wil zien. Dat men veel hout zal laten liggen is zeer onwaarschijnlijk.

3. De uitgangspunten zoals in 2020 geformuleerd door Kees Hin blijven voor de dunningen blijven geldend (versterking van de “biodiversiteit”): het kappen van gezonde bomen rondom geselecteerde bomen, die men meer ruimte/ voorrang wil geven.

4. De gemeenteambtenaren vinden dat Jan den Ouden en de heer Bos (voorzitter van het Boomkwaliteitsteam Arnhem) ook bosecologen zijn, omdat ze dat in hun opleiding ook bestudeerd hebben. Ze zien geen werkelijke tegenstelling tussen de visie van de bosbouw en de bosecologie.

5. Men heeft geen ecologische analyse gemaakt voor de te dunnen parken en landgoederen en men lijkt ook niet van plan te zijn dit te gaan ondernemen. Gezien het grote kap-programma heeft me al veel voorwerk voor de dunning met hun uitgangspunten gedaan!

¹ Alle drie zijn afgestudeerd op Larenstein (HBO), tenminste twee bij Bos en Natuurbeheer.

6. Kees Hin (zie zijn artikel in de bijlage) is al informatie aan het zoeken om wetenschappelijke argumenten te vinden dat **stevig dunnen** wel goed zou zijn voor bomen om te overleven in de komende droge periode. Marian heeft al aardig wat inhoudelijke argumenten t.o.v. dit artikel en zal dit op papier zetten. Zij zal ook Frits van Beuzenkom om commentaar vragen.

7. Voor vernatting van de landgoederen ziet men momenteel niet meer mogelijkheden dan de bestaande (zie bijlage 2). We gaan met de ambtelijke coördinator Ronald Bos praten, die is bezig met het onderzoek en houdt gesprekken met het waterschap, de provincie en grote boseigenaren.

Kortom de gemeente is van plan weer een zeer grote hoeveelheid bomen te gaan kappen zonder dat gewaarborgd is dat deze bosdelen dan beter bestand zijn tegen de droogte. Eerder is te verwachten dat deze bosdelen dan kwetsbaarder zijn geworden.

Frits van Beuzenkom en Eef Arnolds zijn gevraagd de Arnhemse Bomenbond advies te geven over een andere aanpak van de dunningen. Frits en zo mogelijk Eef komen binnenkort ook naar Arnhem om in een rondwandeling in Sonsbeek en de Gulden Bodem met de bomenbond te praten. Marian organiseert dit i.s.m. met ons.

Dit weekend is de rondwandeling met Hans van der Lans om verder met hem te praten. Gestart wordt in Klarenbeek. Kristien organiseert deze discussie samen met Hans van der Lans.

Bart zal bij de WUR het lopende onderzoek van de effecten van dunningen in bossen opvragen en met de onderzoekers contact maken.

Voorstellen voor het vervolg door de Arnhemse Bomenbond:

1. Door te gaan met meer informatie over de komende dunningen te vergaren bij ambtenaren en bij de schouwgroepen. Marcel Wenker heeft ons uitgenodigd in gesprek te blijven met de gemeente.
2. De argumentatie voor de ingrijpende en forse dunningen van de stadsdeelmanager Kees Hin goed inhoudelijk schriftelijk te weerleggen (verdroging – CO₂ reductie– biodiversiteit).
3. De omgeving van de parken en de stad van informatie te voorzien dat een bosecologische aanpak noodzakelijk is bij de komende dunningen.
4. Een planning te maken van de momenten waar we invloed kunnen uitoefenen
5. Acties voorbereiden voor in het najaar.

Met vriendelijke groet en tot gauw

Anne Ferwerda, Bart den Herder, Joost Blasweiler

Bijlagen:

1. Overzicht van de ambtelijke coördinatoren gemeente Arnhem:

- Bomenbeleid - Robin Driessen / Rudy Duteweerd
- Groenbeleid - Robin Driessen / Rudy Duteweerd
- natuur & ecologie - Robin Driessen / Anne Luijten
- Klimaatadaptatie - Anne Luijten / Luuk Tepe
- projecten openbare ruimte - Nils Busser
- projecten gebiedsontwikkeling - Ronald Bos
- staf OR-Groen - Luuk Tepe
- voor alle andere beleidsvragen - Frans Gooren
- Marcel Wenker: bestuursadviseur wethouder Bouwkamp (portefeuille Groen, Duurzaamheid en Energietransitie)

2. Wat doet de gemeente momenteel aan de vernatting in noord Arnhem:

In noord gaat het volgens de gemeente niet om grondwater, maar hangwater (regenwater) Saksen Weimar wijk, afgekoppeld van riool, regenwater komt in de bodem (hangwater), infiltratiebodems. Ook in Monnikensteeg. Klarenbeek krijgt water via infiltratiebekkens rond de Bosweg. Verder is er afkoppelbeleid op tuintegelniveau en wordt er verduurzaamd (o.a. verbouw van andere gewassen) in landbouwgebieden die horen bij de gemeente waardoor het watergebruik vermindert. Men zou het programma voor vernatting willen uitbreiden, maar zien daar momenteel geen mogelijkheden voor (menskracht en budget). Nieuwe aanplant in de gedunde bosdelen bewatert men niet.

Verdroogde nieuwe bomenaanplant aan de rand van Saksen Weimar oktober 2020.

Park Klarenbeek is een landgoed in het noorden van Arnhem. Het was oorspronkelijk een van de oudste landgoederen van Arnhem. Het park wordt globaal begrensd door de Weg achter het Bos, de Monnikensteeg, de Thomas a Kempislaan en de Hommelseweg. Het was het eerste stadspark van Arnhem. In 2020 zijn er ca. 600 bomen gekapt.

Park Sonsbeek als landgoed bestaat ruim 250 jaar. Daarvoor was het een beekdal in het bos. Langs de Sint Jansbeek stond 750 jaar geleden naast de Grote Waterval al de eerste watermolen en bestond het gebied uit meerdere kleine landgoederen. Baron Van Heeckeren heeft die landgoederen samengevoegd tot Park Sonsbeek. Honderd jaar geleden, in 1899, is de kern van het landgoed in handen van de gemeente gekomen en werd het een openbaar park.

Park Presikhaaf is een park in de Arnhemse wijk Presikhaaf. Het park ligt grofweg tussen de spoorlijn Arnhem-Zutphen en het *Winkelcentrum Presikhaaf*. Aan de randen van het park liggen een vestiging van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, het Leerpark Presikhaaf en station Arnhem Presikhaaf. Vanaf november 2004 is het park heringericht, in september 2007 werd het vernieuwde park heropend. Na de sloop van het oude Arnhemse station werd het ingangspaviljoen dat aan de Sonsbeekzijde stond in het park herbouwd. Het is nu in gebruik als horecavoorziening.

Park Angerenstein is een landgoed in Arnhem ten noorden en van de Velperweg. De hoofdingang bevindt zich naast de ingang van landgoed Rennen Enk met verzorgingscentrum Insula Dei. In het park ontspringt de Julianabeek. Als landgoed is Angerenstein al in de middeleeuwen bekend als leengoed van de St. Salvatorabdij te Prüm

Park Westerveld ligt op een oeverwal van de Rijn, ontstaan omstreeks 300 v. Chr. door rivierafzettingen van klei en grofzand. Het grote wiel in het midden is ontstaan door een dijkdoorbraak op 24 december 1740, waarbij 170 meter dijk werd weggevaagd. Door deze dijkdoorbraak en een doorbraak in Bemmelen raakte de Betuwe, de Tielerwaard en de landen van Buren en Culemborg overstroomd. De overstroming in 1740-1741 behoort tot de ergste natuurrampen die het rivierengebied hebben getroffen. In Elden werd door de dijkdoorbraak een langgerekte kolk gevormd. In 1741 werd aan de rivierzijde van de kolk een ringdijk aangelegd die later werd omgevormd tot een banddijk. Doordat bij de doorbraak de kleilaag werd doorbroken treedt er bij hoge waterstanden van de Rijn veel kwel op, waardoor het westelijke deel van het park drassig kan zijn.

